

Pohjois-Savon hyvinvointialueen periaatteet avustusperusteisesta ja toiminnallisesta yhteistyöstä yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa (HYV. alhall 14.11.2022)

Prosessi

Versiot:

- 0.1. lyhyt käsittely 5.10. asiakaskokemusjaoston kokouksessa
- 0.2. käsittely 27.10. asiakaskokemusjaostossa, pyydetty kommentit johtoryhmältä
- 0.3. käsittely aluehallituksessa 14.11.2022. Pöytäkirjaan merkitty muutos tehdään lopulliseen versioon: kuntien tilavuokriin liittyvä lause poistettu.
- 1.0. Valmiit kriteerit

Sisällysluettelo

1 Johdanto	3
2. Kumppanuusyhteistyön hakijat.....	3
3. Kumppanuusyhteistyön lajit.....	4
4. Kumppanuusyhteistyön ehdot.....	5
5. Avustusmäärät avustukseen	6
6. Avustusten haku ja käyttö	7
7. Avustusten ulkopuolelle jäävä toiminta.....	7
8. Innovaatio- ja toiminta-avustuksen pisteytys	8
9. Muu toimintaedellytysten tukeminen	9

1 Johdanto

Pohjois-Savon hyvinvointialue tekee kumppanuusmallin mukaista yhteistyötä tukeakseen sellaista yleishyödyllistä toimintaa, joka edistää pohjoissavolaisten ihmisten hyvinvointia ja terveyttä.

Kumppanuusmalli on Pohjois-Savon hyvinvointialueen oma käytäntö avustusperusteisen ja toiminnallisen yhteistyön tekemiseksi yleishyödyllisten toimijoiden kanssa. Se ei pohjaudu kunnilta siirtyviin avustuksiin tai sopimuksiin, vaan lähtee liikkeelle hyvinvointialueen strategiasta, strategian painopisteistä ja toimintaperiaatteista.

2. Kumppanuusyhteistyön hakijat

Pohjois-Savon hyvinvointialue voi tehdä kumppanuusmallin mukaista yhteistyötä sellaisten PRH:n yhdistysrekisteriin rekisteröityjen yhdistysten kanssa, joiden tehtävänä on terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen. Hyvinvointialue arvioi yhdistyksen ja esitetyn toiminnan avustuskelpoisuutta sääntöjen perusteella.

Hyvinvointialue voi tehdä kumppanuusmallin mukaista yhteistyötä sellaisten säätiörekisteriin rekisteröityneen säätiön kanssa, joiden tarkoituksena on terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen. Hyvinvointialue arvioi säätiön ja esitetyn toiminnan avustuskelpoisuutta sääntöjen perusteella.

Hyvinvointialue voi tehdä kumppanuusmallin mukaista yhteistyötä seurakuntien kanssa tukeakseen vapaaehtoistyötä terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseksi. Hyvinvointialue arvioi seurakunnan ja esitetyn toiminnan avustuskelpoisuutta sääntöjen perusteella.

Hyvinvointialue voi tehdä kumppanuusmallin mukaista yhteistyötä myös rekisteröimättömän toimintaryhmän kanssa sen tehdessä pohjoissavolaisten hyvinvointia ja terveyttä edistävää toimintaa. Hyvinvointialue arvioi toimintaryhmän ja esitetyn toiminnan avustuskelpoisuutta sääntöjen perusteella.

Hakiessaan kumppanuusmallin avustusta, hakijan tulee eriyttää yleishyödyllinen toiminta kirjanpidossa mahdollisesta palvelutuotannosta tai muusta taloudellisesta toiminnasta. Avustuksen hakija antaa hyvinvointialueelle luvan tarvittaessa tarkistaa kirjanpidon ja hallinnon.

3. Kumppanuusyhteistyön lajit

Kumppanuusmalliin sisältyy kolme yhteistyön muotoa, joista kaksi ovat avustusperusteisia ja kolmas yhteistyön muoto on toiminnallinen yhteistyö.

Avustusten osalta hyvinvointialue pyrkii siihen, että avustuksia haetaan ensisijaisesti sähköisen avustujärjestelmän kautta.

Avustuslajit

Kumppanuusavustukset (kesto 2-4 vuotta, kokonaisuudella vakiintunut määräraha HVAn talousarviossa) Hyvinvointialue voi myöntää harkinnan varaisen tuen toiminnalle, johon hakija hakee joko hankeavustusta tai kohdennettua toiminta-avustusta Sosiaali- ja terveystieteiden avustuskeskus STEAlta tai ESR-hankerahoitusta Pohjois-Savon ELY-keskukselta.

Kumppanuusavustus toimii näin täydentävänä julkisena rahoituksena. Hyvinvointialue neuvottelee kumppanuusavustuksesta hakijan kanssa erikseen ja pyrkii ulottamaan myönnettävän avustuksen koko STEA-avustuksen tai ESR-rahoituksen ajalle.

Kumppanuusavustusta voi hakea myös ilman hankerahoitusta. Hakijalla kuitenkin tulee olla muitakin varainhankintaa. Kumppanuusavustus ei voi olla ainoa tulon lähde.

Hyvinvointialue neuvottelee kumppanuusavustuksesta hakijan kanssa erikseen ja pyrkii ulottamaan avustuksen 2-4 vuoden mittaiselle jaksolle. Kumppanuusavustukset neuvotellaan ehdollisiksi ja alkavaksi seuraavan kalenterivuoden puolella myönteisen avustuspäätöksen ja/tai hyvinvointialueen talousarviokäsittelyn tämän salliessa.

Innovaatio- ja toiminta-avustus (maksimissaan 2 vuotta, vaihteleva määräraha HVAn talousarviossa) Hyvinvointialue voi myöntää avustusta uuden yleishyödyllisen toiminnan kokeilemiseksi tai hyväksi käytännöksi osoittautuneen toiminnan laajentamiseen koko alueelle. Avustusta voidaan myöntää myös äkilliseen, ajankohtaiseen toimintaympäristöön ja/tai kohderyhmän tarpeissa tapahtuneeseen muutokseen. Hyvinvointialue käyttää avustuksen jakamisessa kokonaisharkintaa. Harkinnan tukena toimii pisteytysmalli, jonka hyvinvointialue julkaisee hakuilmoituksen yhteydessä.

Toiminnallinen yhteistyö

Toiminnallisella yhteistyöllä tarkoitetaan yhteistyötä, jossa yhteistyökumppanin kanssa sovitaan yhteisestä tiedotuksesta, asiantuntijavaihdosta, työparityöstä, tilojen käytöstä, yhteiskehittämisestä tms. toiminnasta, jossa ei haeta avustusta.

Toiminnallisen yhteistyön mallin tavoitteena on säilyttää hyviä paikallisia, seudullisia ja alueellisia yhteistyön tapoja sekä tukea uusien syntymistä. Tarkoitus on, että yhteistyöstä voidaan sopia mahdollisimman matalalla kynnyksellä paikallisista tarpeista lähtien. Harkinnan yhteistyön tekemisestä tekee suoraan hyvinvointialueen palveluyksikkö, jonka toimintaan yhteistyöllä on vaikutuksia. Yhteistyöstä sopiessa järjestö, seurakunta tai muu yhteisö sitoutuu toiminaan hyvinvointialueen periaatteiden mukaisesti.

4. Kumppanuusyhteistyön ehdot

Yleiset ehdot kaikkeen yhteistyöhön

Pohjois-Savon hyvinvointialue tekee kumppanuusmallin mukaista yhteistyötä tukeakseen sellaista yleishyödyllistä toimintaa, joka edistää pohjoissavolaisten ihmisten hyvinvointia ja terveyttä.

Kumppanuusyhteistyöhön hakijan tulee määritellä toiminnan kohderyhmä. Yhteistyön kohteena olevan toiminnan tulee olla avointa kaikille kohderyhmän edustajille.

Kumppanuusyhteistyö toteuttaa hyvinvointialueen strategian painopisteitä, strategisia periaatteita ja toimenpiteitä sekä alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman hyvinvointitavoitteita ja toimenpiteitä. HVAn Asiakaskokemusjaosto päättää kulloisessakin haussa esiin nostettavat painopistealueet.

Kumppanuusyhteistyö tukee ja täydentää hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevia sosiaali- ja terveyspalveluja ja toimii yhteistyössä näiden palvelujen kanssa. Tukemisella ja täydentämisellä tarkoitetaan hyvinvointialueen palveluketjuja ja -kokonaisuuksien vahvistamista ja monipuolistamista yleishyödyllisellä toiminnalla. Hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevat toiminnat on kuvattu Laissa hyvinvointialueesta (29.6.2021/611) ja Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (29.6.2021/612).

Pohjois-Savon hyvinvointialueella on käytössä seuraavat alustat, joilla kumppanuusyhteistyötä tekevän organisaation tulee ilmoittaa yhteistyön kohteena oleva toiminta. Toiminnan voi ilmoittaa joko kaikissa tai sopivimmaksi valitussa paikassa:

- Hyvinvointitarjotin.fi, ylläpito: Pohjois-Savon hyvinvointialue, Yleisten palvelujen toimiala Sosiaali- ja terveysjärjestöjen yleishyödyllistä vertaistukea ja toimintaa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaalle. Ilmainen ilmoittajilleen.
- Lähellä.fi, ylläpito: maakunnallisten järjestöjen Lähellä.fi -verkosto, 13 alueellista toimijaa Kaikkien järjestöjen ja muiden yhteisöjen yleishyödyllistä toimintaa ja tapahtumia pohjoissavolaisille asukkaille. Ilmainen ilmoittajilleen.

- Palvelutietovaranto (PTV), Digi- ja väestövirasto
Valtakunnallisesti keskitetty tietovaranto, johon kunnat, valtio ja yksityinen sektori kuvaavat asiakaslähtöisesti palvelunsa ja asiointikanavat. Avoimen rajapinnan kautta tiedot nousevat esim. sähköisen perhekeskukseen sekä muille sähköisille sote-palvelualustoille. Ilmainen ilmoittajilleen.

Lisäksi avustuksiin perustuvassa yhteistyössä

Avustettava toiminta toteutuu koko Pohjois-Savon alueella tai sen useamman kunnan alueella. Hyvinvointialue kannustaa hakijoita ulottamaan toimintaa yhtä kuntaa laajemmalle alueelle esimerkiksi verkossa toimimalla, liikkuvalla toiminnalla ja/tai toimijoiden välisellä yhteistyöllä.

Avustusta hakevalla toimijalla on myös muuta varainhankintaa (ml. muut avustukset), niin että hakija ei ole toiminnassaan riippuvainen yksinomaan hyvinvointialueen avustuksesta.

Avustuskelpoiset hakijat voivat hakea avustuksia yhdessä ja toteuttaa toimintaa yhteisvastuullisesti. Yhteisvastuullisessa toiminnassa hakijoiden on mahdollista sopia päävastuullisesta hakijasta, jolle avustus maksetaan ja joka vastaa avustuksen käytön raportoinnista. Hakijat voivat myös sopia avustuksen ja raportointivastuun jakautumisesta toiminnan toteuttamiseen osallistuvien hakijoiden kesken. Jos hakijat hakevat avustusta yhdessä ja toteuttavat toimintaa yhteisvastuullisesti, niiltä edellytetään keskinäistä yhteistyösopimusta. Hakijan ollessa Pohjois-Savon alueella toimiva katto-organisaatio, yhteistyösopimuksella voidaan tuoda esille avustusyhteistyössä olevat paikallisyhdistykset.

Hyvinvointialue tarjoaa hakijoiden käyttöön sopimus pohjan, jota voi hyödyntää.

Lisäksi toiminnallisen yhteistyön periaatteista

Toiminnallista yhteistyötä voidaan tehdä paikallisista, seudullisista tai alueellisista lähtökohdista käsin. Hyvinvointialue kannustaa tekemään kaikille näkyväksi yhteistyön kohteena olevaa toimintaa tuomalla sen esimerkiksi yhdessä sovitulla alustalla näkyviin sekä kuvaamalla toiminta sovitulla tavalla levitettäväksi ja otettavaksi käyttöön hyvinvointialueella.

5. Avustusmäärät avustukseen

Hyvinvointialue myöntää avustuksia talousarviomäärärahojensa puitteissa.

Kumppanuusavustus Asiakaskokemusjaosto päättää myönnettävien avustusten periaatteista ja menettelytavoista sekä vastaa kumppanuusavustussopimusten valmistelusta sekä seurannasta. Valmistelu edellyttää järjestöyhteistyöstä vastaavan hyvinvointialueen viranhaltijan tai työntekijän

vetämät neuvottelut avustuksen hakijan, hyvinvointialueen toimiala- ja/tai palvelualuejohtajan sekä kuntien kanssa.

Innovaatio- ja toiminta-avustus Asiakaskokemusjaosto päättää myönnettävien avustusten periaatteista ja menettelytavoista sekä jakamisesta määrärahojen puitteissa.

Avustuskokonaisuuden valmistelu edellyttää siitä vastaavan hyvinvointialueen viranhaltijan tai työntekijän koordinoimat neuvottelut avustuksen hakijan, hyvinvointialueen toimiala- ja/tai palvelualuejohtajan sekä kuntien kanssa.

Hyvinvointialue varaa molemmille avustuslajeille oman määrärahansa. Hyvinvointialue voi siirtää määrärahoja avustuslajien välillä.

6. Avustusten haku ja käyttö

Hyvinvointialue voi myöntää avustusta vain toimintaan, johon sitä on haettu. Avustusta myönnetään enintään sen verran kuin sitä on haettu. Avustettavan toiminnan rahoitussuunnitelman tulee olla hyväksyttävä.

Avustuksen hakija raportoi avustuksen käytöstä vuosittain hyvinvointialueen antamien ohjeiden mukaisesti. Avustuksen hakijan tulee järjestää kirjanpito siten, että avustuksen käyttöä voidaan seurata. Jos avustuksen hakija ei voi käyttää avustusta suunnittelemaansa toimintaan sovittuna avustuksen käyttöaikana, hakija palauttaa käyttämättömän avustuksen hyvinvointialueelle. Jos avustuksen hakija on käyttänyt avustusta muuhun kuin avustettavaan toimintaan hyvinvointialue voi periä väärin käytetyn avustuksen takaisin.

Hyvinvointialue pyrkii ottamaan käyttöön sähköisen avustusjärjestelmän, joka helpottaa myös seurantatietojen keräämistä ja raportointia.

7. Avustusten ulkopuolelle jäävä toiminta

Hyvinvointialueen avustamisen ulkopuolelle jäävät normaaliin yhdistyksen ja säätiön tai muun avustusta saaneen yhteisön tai toimintaryhmän organisointiin kuuluvat toiminnot, kuten hallinnon kokoukset ja viestintä sekä merkkipäivän juhlallisuudet.

Avustusta ei myönnetä hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevaan toimintaan.

Avustus eroaa hankinnasta siten, että avustaminen on täysin vastikkeetonta. Avustamista koskevassa päätöksessä tai sopimuksessa ei veloiteta avustuksen hakijaa suorittamaan vastapalveluita.

Hyvinvointialueella sijaitsevista kunnista voi hakea avustuksia kuntien omien avustusperiaatteiden mukaisesti. Hyvinvointialue ei pääasiallisesti myönnä avustusta toimintaan, joka saa avustusta kunnalta. Hyvinvointialue tekee näistä lähtökohdista yhteistyötä kuntien kanssa jaetuissa kumppanuuksissa.

8. Innovaatio- ja toiminta-avustuksen pisteytys

Hyvinvointialue jakaa innovaatio- ja toiminta-avustukseen varatut määrärahat ehdot täyttävien toimintojen kesken pisteytyksen avulla.

Hyvinvointialue painottaa pisteytyksessä sitä, miten hyvin toiminta toteuttaa hyvinvointialueen strategian painopisteitä, strategisia periaatteita ja toimenpiteitä sekä hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman tavoitteita ja toimenpiteitä. Hyvinvointialue voi valita painottavansa jotain strategiansa tai hyvinvointikertomuksen osa-alueita.

Hyvinvointialue huomioi pisteytyksessä

- toiminnan toteuttamiseen liittyvän yhteistyön muiden yleishyödyllisten toimijoiden kanssa,
- toiminnan toteuttamiseen liittyvän yhteistyön saman toimialan järjestöjen kanssa niiden kuntien alueella, jonka alueella toiminnan ilmoitetaan toteutuvan,
- toiminnan ulottamisen yhtä kuntaa laajemmalle alueelle Pohjois-Savossa.
- toiminnan antama tuki jollekin hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevalle palvelukokonaisuuksille, kuten
 - o Lasten ja perheiden palvelut
 - o Nuorten palvelut
 - o Vammaispalvelut
 - o Yleiset sosiaali- ja terveyskeskuspalvelut
 - o Mielenterveys- ja päihdepalvelut
 - o Ikäihmisten palvelut
- toiminnan mahdollisuudet tukea

- o hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevien palvelujen keskinäistä yhteistyötä ja yhteensovittamista (esim. yhteistyö perus- ja erityistason välillä tai sosiaali- ja terveyspalvelujen välillä),
 - o hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevien palvelujen sekä yleishyödyllisten toimintojen välistä yhteistyötä ja yhteensovittamista (esimerkiksi sosiaali- ja terveyspalvelujen ja yhdistysten toimintojen välillä) tai
 - o yleishyödyllisten toimintojen välistä yhteistyötä ja yhteensovittamista (esimerkiksi yhdistysten ja säätiöiden toimintojen välillä)
- konkreettisen suunnitelman siitä,
- o kuinka paljon kohderyhmän edustajia hakija toiminnalla tavoittaa,
 - o millaista hyvinvoinnin ja terveyden edistymistä hakija toiminnalla tavoittelee,
 - o kuinka suuri osuus osallistujista kokee toimintaan osallistumisen parantaneen hyvinvointiaan ja terveyttään sekä
 - o millaisten menetelmien avulla hakija aikoo seurata ja arvioida asetettujen tavoitteiden saavuttamista toteuttamansa toiminnan avulla

9. Muu toimintaedellytysten tukeminen

Hyvinvointialue tarjoaa hallinnassaan olevia toimitiloja mahdollisuuksien mukaan yhdistysten, säätiöiden ja toimintaryhmien yleishyödyllisen toiminnan käyttöön maksutta tilojen käyttöohjeiden mukaisesti. Hyvinvointialue seuraa ja raportoi yleishyödyllisen toiminnan käytössä olevien tilojen kustannuksia osana toimintaedellytysten tukemisen kokonaisuutta. Hyvinvointialue pyrkii ottamaan käyttöön sähköisen varauskalenterin, joka helpottaa myös seurantatietojen keräämistä ja raportointia